

**МИХАИЛ КРИВИЧ, ОЛГЕРТ
ОЛГИН
ИЗ ЖИВОТА НА БИВШИЯ
АВТОЛЮБИТЕЛ**

Превод от руски: А. Грозданова, 1985

chitanka.info

Ще ви разкажем една история, истинска от първата до последната дума.

Павел Афанасиевич Гудков имаше лека кола и я обичаше.

Любовта към автомобила не се състои от въздишки и разходки, а от грижа и своевременна профилактика. Според замърсеността на каросерията Павел Афанасиевич я миеше с топла вода и автошампоан, при това само с мека четка, която не оставя драскотини върху полираната повърхност. Той нежно втриваше в капака, вратите и калниците восъчни китове и ги разтриваше с бархетен парцал до невероятен блясък. А когато му дойдеше времето, връчваше колата на момчетата в сини комбинезони, които извършваха тайнството на техническото обслужване, което е висша форма на грижа за автомобила.

Всичко, изброено по-горе и особено висшата форма изисква средства. С това Павел Афанасиевич съвсем не можеше да се примири. Както всички нас, той беше готов на подвиг в името на любовта, но бремето на ежедневните грижи го гнетеше. Често той се събуждаше посред нощ и дълго се премяташе, набелязвайки предстоящите разходи. В това време жена му, Марина Яковлевна, спеше безгрижно, като че ли миналата вечер не беше мърморила, че за една гума може да се купи половин литър френски парфюм и че изобщо ѝ е омръзнало, а Гудков все пресмяташе и пресмяташе на ум колко ще му струва бензина.

Ако си мислите, че Павел Афанасиевич, без да му мисли, хвърляше в устата на своя автомобил едно не съвсем евтино гориво, значи, че вие просто не познавате Гудков. С помощта на определени приспособления към автомобила той отдавна беше преминал към по-евтин бензин, образно казано беше минал от бял на черен хляб. После Павел Афанасиевич се запозна с един шофьор на самосвал, който беше готов под прикритието на тъмнината да дели с него горивото си. Преливайки го от бидона в резервоара на своята кола, Гудков винаги изпитваше приятно чувство, което обаче не беше пълно. Ех, ако можеше съвсем без бензин...

Разбира се, това бяха празни мечти. Павел Афанасиевич добре знаеше, че за да се постигне скорост и комфорт е нужна безцветната течност с характерна миризма и определена цена. Той беше стихийен материалит.

На това място нашето повествование приближава до завръзката. Сред многото слабости на стихийния ненаучен материализъм трябва да отбележим непоследователността. На думи такъв, с ваше позволение, материалист, не вярва ни в дявола, ни в сатаната. А ако е засегнат лично, веднага ще започне да се колебае: може наистина и да има нещо такова? И ако за всеки случай помоли тихичко за нещо, което му е крайно необходимо — не е загуба.

Точно в такава минута Павел Афанасиевич си позволи едно необмислено и съвсем недопустимо изказване.

Беше пролет, време, когато автолюбителите, които врелите и кипели таксиметрови шофьори наричат зайци, се измъкват от своите бетонни, тухлени и железни гнезда, привлечени от слънцето, от аромата на природата и от чистия без лед и сняг асфалт. На мръкване, върнал се вече в гаража с последните капки бензин, Павел Афанасиевич кой знае на кого и неизвестно защо каза: „Бих си дал душата за безплатен бензин. Или за да върви изобщо без бензин.“

Ето какво си позволи пишман-автолюбителят, като хвърли с това сянка върху многомилionenната армия свои другари по начина на придвижване, по-голямата част от които с открито сърце зареждат принадлежащите им транспортни средства на бензиностанцията, без да говорят подобни глупости и без да ги таят в главите си.

Впрочем нека не бъдем излишно сурови. Може би той каза тази глупост просто така, без да мисли, или например на шега. Преди това Гудков, като заключи за всеки случай колата, надникна при съседа си по гараж. Пийнаха съвсем малко, дори в бутилката останаха още около три пръста, не по-малко, и си поговориха за разпределителните валове, които след наваряването са почти толкова добри, колкото новите, но два пъти по-евтини. Павел Афанасиевич се върна до колата, извади бидона и фунията, за да прелее скъпоценната влага в резервоара — и произнесе съдбоносните думи. „... Или за да върви изобщо без бензин“ — каза Гудков и млъкна, защото почувствува нечий поглед върху себе си.

До мрежестата врата стоеше непознат човек. Той беше висок, слаб и дългонос, с черни коси и посивели бакенбарди. Облечен беше в приличен костюм, но обувките му не бяха в тон, а връзката му беше изобщо под всяка критика. Непознатият много приличаше на пенсиониран танцьор, още достатъчно бодър и търсец начини да

изразходва енергията си. „По пожарната част ще е — помисли си Гудков. — Ей сега ще ме засече за бензина“.

— Гудков Павел Афанасиевич? — осведоми се непознатият, като втренчи очи в бидона.

— Бидонът, пардон, е празен — излъга Гудков.

— И да е пълен — възкликна дългоносият, — какво лошо в това? „Не е пожарникар — помисли си Павел Афанасиевич. — Значи е застрахователен агент.“

— Колата е застрахована.

— Чудесно — каза непознатият. — Незастраховани не обслужваме. Може ли да вляза?

И без да дочака разрешение, влезе вътре, сложи износената си чанта върху багажника, което накара Гудков да се намръщи, извади от чантата папка, от нея тънка пачка листове, захванати с кламер, и, справяйки се с хартийките, започна да задава въпроси, на които сам си отговаряше с коментари:

— ВАЗ-2103, приличен модел, макар че не е най-новия, но старата любов ръжда не хваща, нали така, цвят „рубин“, приятен за окото и не се цапа лесно, мие се лесно, вдигнете капака да сверим номера на двигателя, благодаря, съвпада, регистрационен номер 76–54, много удобен, лесно се запомня, спирачната система е наред, няма да я проверяваме, бензинчето, разбира се, не е чак толкова добро, така да се каже нарушена е инструкцията на завода-производител, но това не е моя работа.

Като завърши изречението, дългоносият извади от джоба си червен молив, сложи с него дебел кръст срещу фамилията Гудков и каза със задоволство.

— И така, Павел Афанасиевич, ще сключваме ли договор?

През цялото време, докато непознатият изучаваше колата, Гудков си изграждаше позиция. Той не знаеше как да се държи по-нататък — строго или угоднически. Но сега, като чу думата „договор“, зад която неизбежно се криеха един куп канцеларски главоболия, задължения на страните, а може би и плащания. Гудков отряза:

— Какъв ти договор? Довиждане, гражданино.

Сега вече избухна непознатият.

— Е, Павел Афанасиевич, така не се работи. Само вие не сте, и други клиенти ме чакат, може би вече нервничат, а аз си губя времето

напразно. Дайте писмен отказ от повикването, защото трябва да се отчитам.

— Какво ти повикване? — завика Гудков, като тръгна към госта.
— Не съм ви викал, хайде със здраве, адио.

— Не ми се карайте на френски — строго отвърна непознатият.
— У нас всичко се протоколира. Благоволихте ли да се поинтересувате относно бензина? Ето, записано е: пийвайки си със съседа по гараж бутилка вино „Кавказ“...

— „Иверия“ — уточни Гудков.

— Виновен, вечно ги бъркам. Впрочем, Иверия е също някъде на Кавказ, ако наистина може да се вярва на Страбон. Лично аз му вярвам, а вие? Не настоявам за незабавен отговор, това е сериозен въпрос, изисква обмисляне... Какво ме гледате така, мили Павел Афанасиевич?

— Вие споменахте бензин. Стига сме говорили за Иверия.

— Цена прямотата и умението човек да се придържа към темата — при тези думи непознатият леко се поклони. — Самият аз винаги се отвличам, заради което съм наказван неведнъж от съдбата.

— Ами не се отвличайте — каза Гудков. — За какъв бензин става дума?

— Вие с какъв зареждате? С А-76? Значи става дума за него.

Разговорът ставаше все по-интересен.

— С това трябваше да започнете, гражданино. Вие бензин ли имате или талони? Колко мога да взема? Ако е от време на време, не ме интересува. Впрочем, по колко го давате?

— О, човешка памет! — Гражданинът вдигна двете си ръце. — Вие сам казахте, че искате безплатно — добави той с обичайния си тон и отпусна ръцете си. — Е, строго казано, безплатно няма. Но в замяна вие предлагаште душата си, аз вече го вписах и в проекта за договора.

И тогава Павел Афанасиевич си спомни ясно своето необмислено докрай изявление и се учуди как то е могло да стане достояние на чужд човек. Не е изключено този тип да е минавал край него и да е подслушвал. Шляе се из гаража, търси глупаци.

— Вие да не сте случайно Мефистофел? — злобно го подигра Гудков.

И ето че непознатият за първи път се смути.

— Къде ти... Аз съм нещатен, по договор. Гарантиран минимум, плюс процент от реализацията. Това се практикува, не съм нито първия, нито последния. Искаше ми се да имам по-голяма сигурност за утрешния ден, но, уви, щатовете са попълнени. Мотая се като някое момченце.

Павел Афанасиевич не го съжали.

— Дайте да се запозная с договора — каза той строго и сложи очилата.

Дългоносият отново отвори чантата, порови из листовете и извади дебел кочан, от който с привичен жест откъсна двата горни листа и мушна между тях индиго. Павел Афанасиевич взе листовете, приближи до лампата и прочете бледо отпечатания върху лошата хартия текст: ние, долуподписаните... наричани по-нататък... автомобил марка... регистриран в КАТ... район... подпис и дата... Всички графи бяха вече попълнени с остроъгълни, сякаш готически букви.

Тук Гудков би трябвало да се възмути, да каже на непознатия всичко, което мислеше за разните там лотарии и да изхвърли глупавите листове. А безплатният бензин? Като местеше погледа си от непознатия на листовете и обратно, Павел Афанасиевич каза, запъвайки се.

— Значи вие... по поръчение на този... на дявола?

— Вече ви обясних, Павел Афанасиевич. Защо трябва да спорим за термините сега? — Непознатият възвърна увереността си. — Ще подпишете или не? Кажете направо, че други ме чакат.

— Изобщо не съм против, гражданино — все още плахо каза Гудков. — Как все пак да се обръщам към вас?

— Що за формалности, миличък клиенте! Ние имаме пълна свобода на избора. Наричайте ме... да кажем... Инокентий Хенрихович. Да, Инокентий Хенрихович. Според мен е добре. Доволни ли сте?

— Добре, Инокентий Хенрихович — съгласи се Гудков. — А как ще се разплащаме?

— Вие за какво говорите, нима за душата? Дреболия, съвършена дреболия, и не се безпокойте. Ние прибираме душите според освобождаването.

И като видя недоумението върху лицето на Гудков, поясни снизходително:

— Такава е създадената практика. За този случай няма създадени нормативни актове. Според степента на освобождаване от тленната обвивка.

Гудков разбра и настръхна.

— Да си призная, мен ме вълнува повече нещо друго — продължи Инокентий Хенрихович. — По какъв начин имате намерение да попълвате запасите от гориво?

Гудков оцени тактичността на събеседника си и също премина към делови тон.

— Не може ли да зареждам на бензиностанцията на крайбрежната улица? Там имам позната, верен човек.

— Да зареждате безплатно?

— Ами как иначе?

— Ой, ой, какво говорите! Първо, познавам тази дамичка, нея никой не може да я накара да ти отпусне и грам бензин безплатно. А после — помислете сам! — това е углавно наказуемо деяние, предвидено в закона... Сега ще видя точно кой член, паметта ми изневерява. — И той отвори чантата.

— Не трябва — твърдо каза Павел Афанасиевич. — А предложението ви?

— Има различни варианти. Мога да ви предложи кладенец на Арабския полуостров. Или плаваща платформа в Северно море. В договора ще впишем нефтопреработваща инсталация за двадесет литра на денонощие. Всичко, което преработите, ще бъде ваше, но без право за продаване. Става ли?

— Не става! — разсърди се Гудков.

Той ясно си представи колко разправии ще има с документите всеки път, когато ще зарежда, и изобщо не се знае какъв нефт ще потече.

— Не става!

— Добре, не се вълнувайте — успокояваше го Инокентий Хенрихович. — Ще измислим нещо друго.

— А не може ли някак си без бензин?

— Някак си може — иронизира го изкусителят. И добави строго, сякаш отрязва — Само че не може да се пътува. Двигателят с вътрешно

горене работи с бензин.

— Мислех си, че вие можете и така...

— Как така? Един ваш велик съотечественик е казал: „Всички промени, срещащи се в природата, са от такова естество, че колкото от едно тяло се отнеме, толкова ще се присъедини към друго. Този всеобщ природен закон се простира и върху самите правила на движението.“ Предполагате ли, че е споменал просто така правилата за движението?

— Кой е той?

— Това няма значение. Да преминем от теорията към практиката. Колко бензин харчите?

— Из града — единадесет литра. И половина. На дълъг път — може би девет.

— Да полудееш! Колко пари излизат от ауспуха! Сега ви разбирам, Павел Афанасиевич, не само душата, ами и последните си гащи ще заложиш.

Разговорът вземаше познатия обрат.

— Аз вече смених и свещите, и жигльорите продухах, и запалването регулирах — доверително събщи Гудков.

— А поплавъка регулирахте ли?

— И още питате! А тя гълта и гълта.

На Гудков му беше искрено жално за самия себе си.

— Колко ми е жал за вас! — съгласи се веднага с него Инокентий Хенрихович. — Но ние ще помогнем на вашата беда.

Гудков разбра, че сега той е господар на положението.

— Само че по-скоро — каза той сурово. — Резервоарът да бъде винаги пълен и стига повече приказки.

Гостът беше очевидно смутен. Ето колко е важно да се държиш правилно в нужната минута!

— Ако не възразявате, Павел Афанасиевич, ще запишем, че условията за подаване на бензин — не, в по-общ вид — условията за подаване на енергоносителя се отнасят към компетенцията на изпълнителя, при което клиентът или неговите правоприемници получават енергия за движението на транспортното средство от стадия зареждане включително до пълното изчерпване на ресурсите на посоченото транспортно средство. Не възразявате ли?

— Карай — измърмори Гудков. И щом произнесе това, веднага в квитанционните листове в графата „особени условия“ се появиха същите тези „правоприемници“ и „от стадия на зареждане“.

— Тогава — каза Инокентий Хенрихович — направете си труда да се подпишете тук и тук.

Смътен спомен, сигурно навян от прочетеното в далечното детство, бодна Павел Афанасиевич и той набързо скри ръка зад гърба си, както правеше обикновено, когато ставаше нужда да дава кръв за анализ. Инокентий Хенрихович прихна.

— Вие решихте, че ще се подписваме с кръв ли? Няма да крия, такива случаи е имало, но само заради техническа изостаналост. Страшно е даже да си представиш: нито химикалки, нито флумастери. Вие мъкнали ли сте със себе си някога шише с мастило? Само мислиш как да не го разлееш. Ето ви перо, Павел Афанасиевич, моля.

Гудков сложи листата върху капака, погледна подозрително ученическата перодръжка, която, разбира се, пуца мастилени пръски и пъхна под листата чантата на госта.

— И да не хитрувате — предупреди го Инокентий Хенрихович. — Никакви заврънкулки, подписът да е като в спестовната каса. Така, благодаря, това е за мен, това е за вас, останалото не ви засяга, защото, имайте пред вид за в бъдеще, ние държим на правилото, че клиентът винаги е прав.

Последните думи Инокентий Хенрихович произнесе, вървейки заднешком към изхода на бокса и покланяйки се. Той изчезна така незабелязано, сякаш не е бил никога.

Гудков стоеше край автомобила с цвят „рубин“ и в ръката си държеше втория екземпляр на договора, скрепен завинаги с буквите Г-у-д-к-о-в.

— Майчице, какви ги надробих — прошепна в ужас Павел Афанасиевич. — Продадох си душата за нищо и никакво.

Ето така понякога изпущаме човека.

В почивните дни Павел Афанасиевич обичаше да се излежава до късно. Но сутринта след посещението на странния субект той стана на разсъмване без будилник, облече се, плисна на лицето си две-три шепи вода и забърза към вратата. Като се стараеше да не вдига шум, сне

веригата, дръпна резето и се понесе към гаража „Привет, татенце“ — подхвърли той, както обикновено на пазача. Онзи се събуди и изпрати Павел Афанасиевич с неразбиращ поглед.

Гудков откряна предната врата, внимателно пъхна в образувалия се процеп ръката си и като напипа в потайното място ключето, изключи сирената против крадци. След това седна зад кормилото и започна да изключва и маха разнообразните сигнални устройства, принципът на действие на които ние с вас не трябва да знаем. Като завърши тази процедура, Павел Афанасиевич сложи контактния ключ на мястото му, преодоля вътрешното си вълнение и го завъртя надясно до край.

Моторът заработи. За броени секунди набра сила и замърка. Добре гледан и сит мотор. Добре гледан, сит и доволен от живота.

А сега — главното. Вчера Гудков напусна гаража без да прелее съдържанието на бидона в резервоара и сега показателят за горивото трябва да сочи нулата. Гудков хвърли кос поглед върху стрелката, после се втренчи в нея, щракна с пръсти и леко почука по стъклото с юмрук. Стрелката твърдо стоеше на цифрата 1. Резервоарът беше пълен.

Павел Афанасиевич се измъкна от колата. Бидонът стоеше до задното колело, там, където го беше оставил вчера. Капачката на резервоара беше заключена, както обикновено. Отвори я, донесе подвижната лампа и светна в резервоара. Нищо. Стори му се даже, че дълбоко се мярна дъното, но през тесния отвор не можеш много нещо да видиш.

Гудков сне от лавицата алуминиева жица, отмота около метър от нея, изправи я и я пусна до дъното на резервоара. После издърпа жицата и най-внимателно я огледа.

Жицата беше съвсем суха.

Павел Афанасиевич се втурна към арматурното табло и включи запалването. Стрелката оживя и се спря на единицата. Павел Афанасиевич започна да се смее.

Чул шума, пазачът дойде и го завари, увлечен от странно занимание. Гудков събираше на куп бидони, фунии и други деликатни приспособления, които облекчават преливането на течности от един съд в друг.

— Продавам ги топтан — весело каза Гудков и ритна с крак двадесетлитровия съд.

Пазачът се върна да си доспи.

Из улиците на родния си град Павел Афанасиевич винаги се държеше благоразумно и не правеше нищо, което можеше да нанесе вреда на автомобила. Сега Гудков промени шофьорските си маниери; впрочем още нямаше нито пешеходци, нито инспектори от КАТ, които биха могли да засвидетелствуват странните фигури, които автомобил № 76–54 правеше по пътя. На всяко негово безумно натискане на педала за газта колата като най-добър кон отвърщаше с пълно послушание.

Наслаждавайки се на властта си над автомобила, Павел Афанасиевич го пусна с пълна скорост по крайградското шосе. Като се отдалечи достатъчно, той спря и излезе да се разтъпче. Стрелката, както преди, твърдо сочеше единицата. „Е, Инокентий Хенрихович — сам си каза Гудков, — браво! Няма лъжа.“

Марина Яковлевна го чакаше за закуска. Съботен ден те често отиваха за покупки, но никога не успяваха да стигнат преди обедната почивка. А Марина Яковлевна беше уверена (и не без основание), че най-добрите стоки се изнасят сутрин, когато лентяите още спят.

— Да надуем по околоръстния до новия универмаг — предложи Павел Афанасиевич. — Ще успеем за отварянето му.

— Как ли не — каза жена му. — Да не би бензинът ти да е без пари?

Гудков само се усмихна. Ето го женския нюх, веднага попадна право в целта.

В новия универмаг наистина имаше някои заслужаващи внимание неща, в съседния продоволствен магазин намериха исландска сельодка; с една дума пътуването беше успешно във всяко отношение. След завръщането Марина Яковлевна се зае с обяда, а Павел Афанасиевич закара колата в гаража. Резервоарът беше все така празен, но стрелката не се отлепваше от единицата.

Радостното настроение на Гудков не беше нарушено дори от неприятността, която при други обстоятелства би предизвикала горчиво раздражение: новите кожени покривала на предните седалки

твърде бързо се бяха протрили и проскубали. Павел Афанасиевич прокара пръсти по тях — не можеш да кажеш, че са нови.

— Ето какъв боклук правят — каза той на глас — А някога овчата кожа е нямала износване.

— Не бих казал — възрази съседът, онзи същият, с когото бяха пили „Кавказ“, не, извинете, „Иверия“. — Не бих казал. Просто такива екземпляри ви са се случили. Аз купих моите преди вас, а вижте колко нови са.

— Няма страшно — примирително каза Гудков. — Ще купя нови.

Тук той беше изцяло неправ. Преждевременното износване, а още повече скъсване или загубване е винаги бедствие. А неприятностите не ходят самички.

Следващата дойде на другата сутрин.

Неделята беше слънчева и топла.

За да не гори напразно бензин. Павел Афанасиевич и съпругата му Марина Яковлевна не отиваха далеч извън града. Заели място в редицата автомобили на пътя, те вървяха бавно към плитката рекичка и лежаха на нейния замърсен бряг. Този път прекосиха половината област и се добраха до тихо езеро с тъмна кадифена вода. И там, дори няма да повярвате, освен тяхната имаше още две, пряко сили три други коли.

Върнаха се на смрачаване. Павел Афанасиевич с удоволствие поглеждаше към буйните леко изрусени коси на Марина Яковлевна, към малкото ѝ ухо със златна обеца във вид на сърце и със същото приятно чувство прехвърляше погледа си на арматурното табло със замръзналата стрелка. Двигателят бръмчеше като пчела, гумите съскаха и през полуотвореното стъкло навлизаше свеж горски въздух.

След като я прибра в бокса, Гудков се отдалечи от колата буквално за минута. Сподели със съседа впечатленията си, отказа се от остатъка от виното — не му се пиеше след свежия въздух, пък и нямаше какво вече да гледа; върна се при колата, за да извърши на сбогуване ритуала с инсталациите против кражба и откри липсата. Злосторници бяха отмъкнали чудесните гумени килимчета с повдигнати като на ваничка краища, килимчетата, които така сигурно

защищаваха пода на автомобила от мръсотия и влага. Произвеждат ги в ограничено количество в един съвсем далечен завод и да се сдобие с тях може само истински автолюбител, тоест, човек, обичащ своята кола.

Но това не беше всичко. Новичките външни гуми, украсени с дълбок и прекрасен като източен орнамент грайфер, бяха също изчезнали. Вместо тях и на четирите колела се мъдреха безобразни, грубо изтъркани гуми със смътен намек за грайфер. Те оскърбяваха погледа с лъскавината си, малки и неравни. Мястото им е на някой раздрънкан „запорожец“ с вечно чупещо се предно окачване, стар и лошо боядисан. Но не и на гледан автомобил с цвят „рубин“.

Павел Афанасиевич се задави от гняв. Когато дишането му се възвърна, той се втурна към пазача. Но пазачът не беше виждал и не беше пуцал чужди хора в гаража.

— Ако лъжеш — закрепця срещу него Гудков, — ще ти откъсна главата! Ще те съдя!

— Виждали сме ги такива — каза пазачът и тръгна към будката си.

Дойде милиция; съставиха протокол. Недоумение предизвикваше фактът, че престъпниците само за минута бяха сменили четирите гуми и бяха замъкнали килимчетата. Участъковият милиционер изказа мнение, че са работили пет души, все професионалисти. В околностите на гаража организираха наблюдение, но случаите не се повториха. Гудков престана да излиза с колата, тъй като се страхуваше да пътува с тези толкова изтъркани гуми, а нови не купуваше с надеждата, че старите ще се намерят.

След една седмица свикаха общо събрание на членовете на гаражната кооперация. То премина организирано, кворумът — единствен път от много години насам — беше пълен, водеше се протокол, решението беше цели три машинописни страници. Но всичко това не донесе удовлетворение на Павел Афанасиевич, защото никакъв протокол, дори приканващият да се повиши бдителността, не може да замени килимчетата и новите гуми.

За всичко, което стана после, ще разкажем съвсем накратко, като вземем за пример горепосочения протокол.

Гудков купи на половин цена здрави на вид, но веднъж вече регенерирани гуми и продължи да кара от време на време колата.

Втората договаряща страна изпълняваше приетите задължения, за бензин Павел Афанасиевич не даваше и копейка, но все по-малко и по-малко беше удоволствието от карането на колата, защото липсите и повредите се сипеха една след друга. Напълно се изтъркаха овчите покривала, от тях останаха само ужасни кафяви дрипи. Изтъня, сякаш изтля от старост кафявата тапицировка на седалките и се наложи да седи върху твърдите стърчащи пружини, едва скрити от мръсни синтетични влакна. Изчезнаха кой знае къде блестящите лайсни, а след тях пропадна и радиото. Не преставаха и малките кражби: ту ще отмъкнат кепето на Павел Афанасиевич, ту ще свият чантата на Марина Яковлевна. Вестниците изчезваха всеки ден, в жабката не можеше да остави нищо, а когато по пътя от работата до къщи набавеното с истинска мъка филе от белуга се разтопи във въздуха, Павел Афанасиевич заплака. Той беше сам в колата, минута преди това мазният пакет лежеше на съседната седалка и изведнъж белугата изчезна. Всичко така му беше омръзнало, че Гудков спря, дълго три очите си с кърпичка и се секна.

На другата заран, като дойде на работа, Павел Афанасиевич както винаги се приближи до голямото огледало на гардероба и видя, че яката на ризата му е станала много широка. Затегна възела на връзката, направи крачка назад и се огледа от главата до петите. Костюмът, който до вчера му стоеше като излят, сега висеше като на закачалка.

Вечерта Гудков установи, че е отслабнал с три килограма. На другия ден отслабна с още толкова. В края на седмица никой не можеше да го познае.

Като започна да подозира най-страшното, Марина Яковлевна го заведе на лекар. Изследваха го, но нищо лошо не откриха, освен нервна преумора. Докато пътуваха до клиниката и обратно, Марина Яковлевна отслабна с един килограм, което впрочем я зарадва. А на Павел Афанасиевич дадоха отпуск по болест.

По цели дни Гудков се търкаляше на дивана, гледаше към телевизора и си мислеше дали да го пусне. Не му се отиваше до гаража. От грижите на Марина Яковлевна и от добрата храна силите му започнаха да се връщат, костюмът му се закопчаваше вече трудничко. Павел Афанасиевич започна да излиза на разходка. Когато срещаше познати, незабелязано стягаше корема си, който се беше

закръглил под сакото. Така, прибрал корем, той мина край пазача, мълчаливо му кимна и тръгна към своя бокс. Поогледа, поцъка с език и поклати глава.

Колата стоеше изнемощяла и изпочупена. Обиколи я и я огледа от задната броня до предната, впрочем предната беше изчезнала още преди при неясни обстоятелства. Павел Афанасиевич горчиво въздъхна и изведнъж в главата му изплува изречението, дори част от изречението, казано от този странен тип... как го... Инокентий Хенрихович. Той беше казал: „Колкото от едно тяло се вземе...“

При него, при Гудков от тялото му се взе. От колата също се взе. От килимчетата и от филето се взе толкова, че и следа не остана от тях. И към какво всичко това се прибави? „Мисли, Гудков — мислеше Гудков. — Колата вървеше. А бензин в нея нямаше. Пита се с какво е вървяла? С онова, което се е вземало. Щом натиснеш педала на газта и тръгва. Всеобщ природен закон, в дън земя да изчезне!“

Същия ден Павел Афанасиевич закара колата в най-далечния край на улицата зад гарата, в мястото, което в града се нарича Кучешко блато, и без да се пазари я продаде на първия купувач. Марина Яковлевна не му каза нито дума, макар че, честно казано, за колата можеше да се вземе и повече, ако и да беше в това състояние. Но Павел Афанасиевич не искаше да се пазари, искаше само по-скоро да хвърли колата на този, как беше по договора? — правоприемник. Гудков не обичаше вече своя автомобил и следователно не беше автолюбител. По-нататъшната му съдба не е интересна за никого.

По-нататъшната съдба на колата, принадлежала някога на Павел Афанасиевич, може да се проследи твърде трудно. Автомобил, който не се нуждае от бензин, не се излага на показ, още повече ако той, кой знае защо, изгълтва ту гумените килимчета, ту чантата на вашата дама.

Казват, че по едно време изтърбушената кола с цвят „рубин“ била собственост на някакъв публицист с безупречна репутация, но след като изчезнал бележникът с пътните му бележки, от който можел да се изхранва половин година, той я продал на един спортен лекар, а онзи, като загубил по пътя за работата всички инструменти и дузина кутийки с неизвестни, но много ярки таблетки, я продал с голямо намаление на своя подопечен, тежкоатлет, който започнал да слабее,

преминал в две категории по-ниско и поставил дузина световни рекорди.

Но всичко това са слухове. А онова, което е непохватимо, са законите на природата. Инокентий Хенрихович предупреждаваше, но нямаше кой да слуша. Впрочем, къде се намира той самият и къде е вторият екземпляр от паметния договор?

Виж ти, какво искат. Не е известно къде се намира и първият екземпляр. Гудков се кълне, че го е оставил в колата под седалката. Сигурно там си и стои. Кой ще ти търси по пода на такава развалина. Само ако изтърват някоя рубла, но ние лично нито веднъж не сме намирали в кола рубли. Това е крайно рядък случай.

За последен път видели колата на Гудков пред клиниката на Института за здравословно хранене. От време на време от сградата излизал под наблюдението на лекар дебел гражданин, сядал зад волана и правел няколко кръга из двора. Дали това му е помагало или не, честно да си кажем, не знаем, но на хората ставало жално, като гледали колата. Пациентите не я обичали. Те не били автолюбители.

А вие, когато ходите на зъболекар, обичате ли бормашинката?

Разказът е публикуван в списание „Наука и техника за младежта“, брой 1 от 1985 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.